

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **R. S.,** proti žalovanému: **Celní ředitelství Brno,** se sídlem Koliště 21, 601 44, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2009, č. j. 29 Ca 138/2007 - 21,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále jen stěžovatel) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen krajský soud), kterým bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2007, č. j. 2523-2/07-010100-21 pro vady řízení zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

V kasační stížnosti stěžovatel nesouhlasí s právním názorem krajského soudu, že z obsahu předmětných správních rozhodnutí a z připojeného správního spisu, nelze nijak zjistit, zda v případě podání návrhu na Okresní soud v Přerově, resp. případně exekučního příkazu tohoto soudu, byl takový úkon adresovaný a také doručený dlužníkovi, a pokud ano, kdy k tomuto doručení došlo.

Dle stěžovatele ze spisu bylo seznatelné, že k promlčení celního dluhu tak, jak jej namítal daňový dlužník, v daném případě nedošlo. Krajský soud vůbec nezohlednil fakt, že Celní úřad Břeclav-dálnice využil v daném případě dobrodiní zákona a o provedení exekuce požádal soud,

a že tato situace není řešena ustanovením § 282 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na to, že právní předpis, podle kterého provádí celní úřad vymáhání celního dluhu, umožňuje přenést exekuci na soud, je namístě uplatnění všech právních norem, které s výkonem rozhodnutí prováděným soudem souvisí, tedy v tomto případě aplikace ustanovení § 112 občanského zákoníku, který tuto situaci řeší. Podle tohoto ustanovení, uplatní-li věřitel v promlčecí době právo u soudu a v zahájeném řízení se řádně pokračuje (což se v daném případě prokazatelně stalo), promlčecí doba od tohoto uplatnění po dobu řízení neběží.

V daném případě krajský soud namísto toho, aby uvedený návrh na výkon rozhodnutí vyhodnotil jako relevantní úkon, který zastavil promlčecí lhůtu, tak nad rámec žalobních námitek zpochybnil skutečnost, zda předmětné usnesení daňový dlužník obdržel. K uvedenému závěru dospěl i přes to, že z obsahu žaloby je zřejmé, že tuto skutečnost daňový dlužník nezpochybňuje. Ten především namítal, že daňový dlužník musí být o provedeném úkonu informován správcem daně, nikoliv zprostředkovaně, tedy soudem či dokonce nahodile. Žalobce sám namítl, že byl o provedeném úkonu informován prostřednictvím Okresního soudu v Přerově ze dne 20. 6. 2001, č. j. 19 E 1240/2000 - 18, kterým soud usnesením nařídil výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí majitele. S přihlédnutím k výše uvedenému se stěžovatel domnívá, že krajským soudem byly nesprávně posouzeny předmětné vymáhací úkony, na základě kterých byla celními orgány námitka promlčení odmítnuta, neboť tyto úkony měly být posuzovány v kontextu ustanovení § 112 občanského zákoníku a nikoliv podle ustanovení § 282 celního zákona, přitom v souvislosti s podmínkami stanovenými v tomto ustanovení poté krajský soud vyžadoval doplnění důkazů o skutečnosti, o kterých však není v daném řízení sporu.

Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu v celém rozsahu zrušit a věc vrátit soudu k dalšímu řízení.

Z obsahu správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následují skutečnosti rozhodné pro posouzení věci.

Dne 25. 10. 1995 vydal Celní úřad Břeclav-dálnice (dále jen CÚ) jedenáct platebních výměrů, kterými uložil žalobci uhradit celní dluh ve výši 4 084 336 Kč. Dne 13. 11. 1995 vydal CÚ výzvy k plnění v náhradní lhůtě, které žalobce obdržel dne 12. 12. 1995 (vzhledem k uvedenému by šestiletá promlčecí lhůta uplynula bez dalšího vymáhacího úkonu dne 31. 12. 2001). Dne 4. 12. 2000 podal CÚ k Okresnímu soudu v Přerově návrh na výkon rozhodnutí. O uvedeném návrhu rozhodl Okresní soud v Přerově usnesením č. j. 19 E 1240/2000 - 18 ze dne 20. 6. 2001, kterým nařídil výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí. Dne 8. 1. 2007 učinil žalobce u CÚ podání, ve kterém vznesl námitku promlčení předmětného celního dluhu. CÚ vydal dne 24. 1. 2007 rozhodnutí č. j. 192-01/07-0211-021, kterým námitce promlčení nevyhověl. V odůvodnění rozhodnutí podrobně popsal dosavadní průběh řízení, rovněž zde konstatoval, že za úkon, kterým došlo k přerušení lhůty, je nutno považovat usnesení č. j. 19 E 124082000 - 18 ze dne 20. 6. 2001, kterým soud nařídil výkon rozhodnutí. Dne 28. 2. 2007 podal žalobce proti uvedenému rozhodnutí odvolání, které bylo rozhodnutím stěžovatele č. j. 2523-02/07-

010100-21 ze dne 27. 4. 2007 zamítnuto, a to v intencích odůvodnění prvoinstančního orgánu, včetně poukazu na předmětné usnesení Okresního soudu v Přerově.

Žalobce toto rozhodnutí napadl u Krajského soudu v Brně žalobou. Krajský soud rozhodnutí stěžovatele pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; v odůvodnění svého rozhodnutí přitom odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2007, č. j 1 Afs 115/2006 - 50, v němž zdejší soud vyslovil: „Účinky přerušení promlčecí lhůty podle § 282 odst. 2 zákona ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon, může mít pouze úkon celního orgánu adresovaný a doručený dlužníkovi, a to přesto, že v citovaném ustanovení není výslovně uvedeno, že o těchto úkonech musí být dlužník zpraven. Za takový úkon je nutno považovat i provedení soupisu movitých věcí dlužníka soudem podle § 326 o. s. ř. v případě, kdy celní orgán podal k tomuto soudu návrh na provedení výkonu rozhodnutí; úkon exekučního soudu je v tomto případě přičitatelný celnímu orgánu.“ Krajský soud s odkazem na uvedený rozsudek konstatoval, že pokud v daném případě došlo k přerušení promlčecí lhůty, bylo třeba zjistit, zda v případě podání návrhu na Okresní soud v Přerově, resp. případně nařízení výkonu rozhodnutí tohoto soudu, byl takový úkon adresovaný a také doručený žalobci, a pokud ano, kdy k tomuto doručení žalobci adresovaného úkonu došlo.

Pátý senát, který nyní ve věci rozhoduje, neboť se hodlal odchýlit od názoru vysloveného v rozsudku č. j. 1 Afs 115/2006 – 50, věc v souladu s ust. § 17 s. ř. s. předložil rozšířenému senátu.

Rozšířený senát rozhodl usnesením ze dne 30. 11. 2010, č. j. 5 Afs 86/2009 - 55 a dospěl k závěrům, kterými je ve věci nyní rozhodující senát vázán. V citovaném usnesení rozšířený senát dospěl stran posouzení otázky, jaký účinek na běh promlčecí lhůty má podání návrhu na vymožení celního dluhu výkonem rozhodnutí podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu nebo exekucí podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů a úkony činěné soudem provádějícím výkon rozhodnutí či soudním exekutorem nebo exekučním soudem v rámci takovéhoto výkonu rozhodnutí či exekuce, zejména zda se podáním návrhu uplatní stavění promlčecí lhůty podle § 112 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, k závěru, že ustanovení § 282 odst. 2 celního zákona ve znění účinném od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2002 je nutno vykládat tak, že úkonem přerušujícím běh lhůty, v níž se promlčí právo vybrat a vymáhat nedoplatek cla, není úkon soudu či soudního exekutora v řízení o výkon rozhodnutí nebo v řízení exekučním. Rovněž dále konstatoval, že soudní výkon rozhodnutí k vymožení nedoplatku cla, jehož promlčení se řídí ustanovením § 282 celního zákona (nelze tedy v tomto směru přisvědčit argumentaci stěžovatele v kasační stížnosti opírající se o judikaturu Nejvyššího soudu) v daném období, nezpůsobuje stavění promlčecí lhůty podle § 112 občanského zákoníku po dobu trvání řízení o výkon rozhodnutí. Rozšířený senát rovněž mimo jiné v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval: „*Povinnost jednotlivce zaplatit clo (a v rámci toho i jeho povinnost strpět vybrání či vymožení cla) má, stejně jako jakákoli jiná povinnost daňové povahy, rozměr časový; po uplynutí zákonem stanovené doby je dána – namítne-li jednotlivec promlčení – přednost jeho právní jistotě a nedotknutelnosti jeho právní pozice před zájmem na výběru či vymožení*

nedoplatku. Zákonem stanovená šestiletá promlčecí lhůta poskytuje dostatek času, aby celní orgán buď ve vlastní režii nedoplatek vymohl daňovou (do 30. 6. 1997 celní) exekucí (v tomto případě navíc jeho úkony směřující k vybrání a vymožení nedoplatku promlčecí lhůtu přerušují, a to i vícenásobně opakovaně), anebo aby na základě jím podaného návrhu pro něj nedoplatek vymohl soud či soudní exekutor. Je věcí státu, aby zajistil, že soudní výkon rozhodnutí či exekuce prováděná soudním exekutorem potrvá přiměřenou dobu, případně aby navíc zákonem – podobně jako v jiných zákonech pro jiné skupiny případů – výslovně stanovil, že po dobu soudního vymáhání se promlčecí lhůta staví (to zákonodárce pro daňové nedoplatky nakonec provedl, jak již výše zmíněno, avšak až s účinností od 1. 1. 2008, novelizací § 70 odst. 3 d. ř.). Pokud tak v zákonné úpravě rozhodné pro projednávaný případ neučinil, nelze to klást k tíži jednotlivce a extenzívním výkladem pohybujícím se téměř na hranici analogie konstruovat, že úkony soudu či soudního exekutora v rámci řízení o soudní výkon rozhodnutí či řízení exekučního lze celnímu orgánu „přičítat", a že proto přerušují běh promlčecí lhůty. Ustanovení § 282 odst. 2 celního zákona ve znění účinném od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2002 je proto nutno vykládat tak, že úkonem přerušujícím běh lhůty, v níž se promlčí právo vybrat a vymáhat nedoplatek cla není úkon soudu či soudního exekutora v řízení o výkon rozhodnutí nebo v řízení exekučním.

Znamená to tedy, že úkony soudu či soudního exekutora v takových řízeních nelze pro účely přerušení běhu uvedené promlčecí lhůty „přičítat" celnímu orgánu a že přerušující účinky mají pouze takové úkony celního orgánu, které tento orgán sám učinil v rámci řízení o výkon rozhodnutí či exekučního řízení (např. návrh na nařízení výkonu rozhodnutí či návrh na nařízení exekuce). Účinky takového úkonu nastávají v okamžiku, kdy je o něm dlužník „zpraven", tj. tehdy, když se uvedený úkon dostane do jeho sféry např. v souvislosti s prováděním výkonu rozhodnutí či exekuce."

Nejvyšší správní soud, s přihlédnutím k výše uvedeným závěrům rozšířeného senátu, které jsou stěžovateli známy, neboť usnesení rozšířeného senátu bylo stěžovateli rovněž doručeno, dospěl k názoru, že rozsudek krajského soudu je sice zčásti založen na nesprávném právním posouzení, nicméně s přihlédnutím k níže uvedeným skutečnostem nelze dospět než k závěru, že krajský soud nepochybil, pokud rozhodnutí stěžovatele zrušil. Zrušující rozsudek krajského soudu poskytuje dostatečný podklad pro daný výrok, přitom převažují důvody, které obstojí (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 9. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, www.nssoud.cz).

Krajský soud správně dospěl k závěru, že úkonem, který je způsobilý přerušit promlčecí lhůtu může být úkon celního orgánu, takovým úkonem nepochybně je podání návrhu na Okresní soud v Přerově dne 4. 12. 2000 (č. j. 5239-0223/2000 ze dne 1. 12. 2000), správně též dospěl k tomu, že je třeba, aby o takovém úkonu byl žalobce zpraven. Krajskému soudu však již nelze v intencích výše uvedeného usnesení rozšířeného senátu přisvědčit, považoval-li současně za takový úkon rovněž i exekuční příkaz tohoto soudu adresovaný a doručený daňovému dlužníkovi. Krajský soud ve svém rozsudku přitom konstatoval, že z obsahu správního spisu nelze zjistit, zda a kdy byl takový úkon (tzn. jak podání návrhu na Okresní soud v Přerově, tak příp. exekuční příkaz soudu – tzn. úkon soudu) žalobci doručen, resp. kdy byl o něm zpraven; z uvedeného důvodu nelze proto posoudit, zda byl učiněn relevantní úkon, kterým došlo k přerušení promlčecí lhůty či

nikoli, a proto bylo stěžovateli uloženo, aby stran těchto skutečností provedl dokazování. S přihlédnutím k výše uvedenému tak Nejvyšší správní soud zde pouze koriguje závěr krajského soudu v tom, že relevantním úkonem, jehož sdělení žalobci může mít právní účinky pro posouzení promlčení, je úkon celního orgánu, kterým požádal okresní soud o provedení výkonu rozhodnutí, potažmo okamžik, kdy prostřednictvím stěžovatele nebo okresního soudu se žalobce o tom, že je věc předána k provedení exekuce soudem dozvěděl, který však není ze spisu seznatelný. Ze spisu je zřejmé toliko to, že usnesení č. j. 19 E 1240/2000-18, kterým soud nařídil výkon rozhodnutí, bylo vydáno dne 20. 6. 2001, tedy ještě v promlčecí lhůtě, která končila dne 31. 12. 2001, jakož i to, že toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 30. 7. 2001. Není však již zřejmé, kdy bylo toto usnesení, přitom lze důvodně mít za to, že nejpozději tehdy se prostřednictvím něho žalobce dozvěděl o úkonu stěžovatele (tj. předání věci k vymáhání soudu) doručeno žalobci. Skutečnost, zda se tak stalo ještě do 31. 12. 2001, musí prokázat stěžovatel (např. i prostřednictvím soudního spisu). Za úkon, který by mohl způsobit přerušení promlčecí lhůty však již nelze považovat jednotlivé následné úkony soudu při samotném výkonu rozhodnutí, tj. samotný výkon rozhodnutí, jak krajský soud dovozoval z rozsudku č. j. 1 Afs 115/2006 – 50 ze dne 21. 6. 2007.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného kasační stížnost neshledal důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. in fine zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 60 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží; to by náleželo žalobci, který byl ve věci úspěšný, ten však žádné náklady, které by mu vznikly, nevyčíslil a nepožadoval, přitom Nejvyšší správní soud ani žádné takové náklady ze spisu nezjistil, a proto žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2011

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu